

Ny Bokin'i Daniela — Valo amby Zato sy Iray

Famoahana ny Hevi-panoharana ara-paminaniana: Fandalinana feno momba ny Trompetra fito ao amin'ny Apokalypsy

Jeff Pippenger
2024-02-29

William Miller dia nomena fahazavana lehibe momba ireo fiangonana fito, ireo tombo-kase fito ary ireo trompetra fito ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy. Napetrany tao anatin'ny rafitry ny hery roa mandravarava ireo tandindona ara-paminaniana ireo, dia ny fanompoan-tsampy narahin'ny fahefana papaly. Tsy hitany ny toetra ara-paminaniana rehetra amin'ireo tandindona ireo, kanefa izay hitany no nametraka ny fahatakarana fototra ny tantara anatiny sy ny tantara ivelany momba ny fiangonan'Andriamanitra hatramin'ny andron'ny apostoly ka hatramin'ny faran'izao tontolo izao. Ny tantara anatiny dia nasehon'ireo fiangonana, ary ny tantara ivelan'ireo fiangonana kosa dia nasehon'ireo tombo-kase. Hitany fa ireo trompetra dia tandindon'ny fitsaran'Andriamanitra an'i Roma, izay naneho mialoha ny fitsaran'Andriamanitra an'i Roma amin'ny faran'izao tontolo izao, na dia tsy hitany aza fa i Roma amin'ny faran'izao tontolo izao dia voaforon'ny firaisana telo sosona.

Ny boky nosoratan'i Uriah Smith mitondra ny lohateny hoe **Daniel and Revelation** dia ahitana hevitra sasantsasany diso, nefa nofaritan-dRahavavy White ho toy izao: “Ny tana mpanampin'Andriamanitra.” Nambarany fa tokony haporitaka miaraka amin'ny **The Great Controversy**, **Patriarchs and Prophets**, ary **The Desire of Ages** izy io. Ny fanohanany mafy dia tsy midika akory fa mitovy haavon'ny tsindrimandry amin'ny bokiny io boky io, fa kosa hoe ahitana “fampianarana lehibe” izy, ary efa tompon'andraikitra tamin'ny “fitondrana fanahy sarobidy maro ho amin'ny fahalalana ny fahamarinana.”

Mampiasa ny lojika ara-paminaniana Millerita ilay boky, miaraka amin'ireo hevitra momba ny faminaniana izay tsy mbola hita talohan'ny 22 Oktobra 1844. Hiresaka andalan-teny ao amin'ilay boky isika eo am-pamolavolana ny fampiharana in-telo an'ireo Loza telo.

Nambaran'i Miller fa ny “trompetra fito dia tantaran'ny fitsarana fito miavaka sady mavesatra nalefa tamin'ny tany, na tamin'ny fanjakana romana.” Ny trompetra efatra voalohany dia maneho ireo fitsarana nentina tamin'i Roma mpanompo sampy, ary ny trompetra fahadimy sy fahenina dia ireo fitsaran'Andriamanitra nentina tamin'i Roma papa, nefa tsy ho fantatr'i Miller fa ny trompetra fahafito dia maneho ny fitsaran'Andriamanitra amin'i Roma ankehitriny. Raha niresaka ny amin'ny tombo-kase fito sy ny trompetra fito ao amin'ny Apokalypsy, dia nanoratra i Uriah Smith:

“Rehefa nalain'ny Zanak'ondry ny boky, dia miroso avy hatrany Izy hanokatra ny tombo-kase; ary ny sain'ny apostoly dia tarihina ho amin'ireo toe-javatra miseho eo ambanin'ny tombo-kase tsirairay. Efa voamarika sahady fa ny isa fito, ao amin'ny Soratra Masina, dia manambara fahafenoana sy fahatanterahana. Koa ny tombo-kase fito dia mamihina ny fitambaran'ny sokajin-javatra iray manontolo, ka mety hihatra hatrany angamba amin'ny

andron'i Constantin, ary ny trompetra fito kosa andian-javatra hafa manomboka amin'izany fotoana izany ka mandroso kokoa, dia tsy mety ho marina. Ny trompetra dia manondro andian-javatra mitranga miaraka amin'ny zava-miseho ao amin'ny tombo-kase, nefa samy manana toetra hafa tanteraka. Ny trompetra dia tandindon'ny ady; noho izany, ny trompetra dia manondro fikorontanana ara-politika lehibe hiseho eo amin'ny firenena mandritra ny vanim-potoanan'ny filazantsara. Ny tombo-kase kosa dia manondro zava-mitranga manana toetra ara-pivavahana, ary mirakitra ny tantaran'ny fiangonana hatramin'ny fisokafan'ny vanim-potoana kristiana ka hatramin'ny fiavian'i Kristy.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 431.

Ny trompetra dia tandindon'ny ady sy ny fikorontanana ara-politika. Miresaka ny andininy faha-roa amin'ny toko fahavalo ao amin'ny Apokalypsy i Smith ka milaza hoe:

“ANDININY 2. Ary hitako ny anjely fito izay nitsangana teo anatrehan'Andriamanitra; ary nomena trompetra fito izy ireo.”

“Ity andininy ity dia mampiditra andiana toe-javatra vaovao sy miavaka. Tao amin'ny tombo-kase no nahitantsika ny tantaran'ny fiangonana nandritra izay antsoina hoe vanim-potoanan'ny filazantsara. Ao amin'ireo trompetra fito, izay ampidirina eto ankehitriny, no ahitantsika ireo toe-javatra lehibe ara-politika sy ara-tafika izay hiseho mandritra io fotoana io ihany.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 476.

Ny tombo-kase fahafito dia novohana ao amin'ny andininy enina voalohany amin'ny Apokalypsy toko fahavalo, ary eo amin'ny sehatra iavian'ny fanokafana ny tombo-kase fahafito dia angely fito mitondra trompetra fito no voaomana mba hitsoka azy.

Ary rehefa nosokafany ny tombo-kase fahafito, dia nangina ny tany an-danitra tokony ho antsasak'adiny. Ary hitako ny anjely fito izay nitsangana teo anatrehan'Andriamanitra; ary nomena trompetra fito izy. Ary nisy anjely iray hafa tonga ka nitsangana teo amin'ny alitara, nitondra fanatitra volamena fandoroana ditin-kazo manitra; ary nomena ditin-kazo manitra be dia be izy, mba hanolony izany miaraka amin'ny vavak'olon-masina rehetra eo ambonin'ny alitara volamena izay teo anoloan'ny seza fiandrianana. Ary ny setroky ny ditin-kazo manitra, izay niaraka tamin'ny vavak'olon-masina, dia niakatra teo anatrehan'Andriamanitra avy teo an-tànan'ily anjely. Ary nalain'ily anjely ny fanatitra fandoroana ditin-kazo manitra, ka nofenoiny afo avy teo amin'ny alitara, dia natsipiny tamin'ny tany izany; ary nisy feo sy kotrokorana ary helatra sy horohoron-tany. Ary ireo anjely fito izay nanana ny trompetra fito dia niomana hitsoka azy. Apokalypsy 8:1–6.

Misy tsy fahatomombanana ara-paminaniana izay efa nofariparitantsika tao amin'ireo lahatsoratra teo aloha, nefa mbola tsy noresahintsika manokana ny tranga ara-paminaniana miavaka momba azy. Izany tsy fahatomombanana izany dia ny hoe ireo tandindona izay maneho filaharan'ireo mari-dàlana ao amin'ny tantara ara-paminaniana dia angonina avokoa miaraka amin'ny famaranana ny tantara izay soloiny tena. Efa nasehontsika fa ny taranaka efatra amin'ny Advantisma Laodiseana, izay asehon'ireo fahavetavetana efatra ao amin'ny Ezekielà toko fahavalo, dia nanamarika mari-dàlana manokana; kanefa ny tsirairay amin'ireny, amin'ny maha-fitsapana azy, dia miverina ao amin'ny tantaran'ny famehezana ny efatra arivo amby efatra

alina sy iray hetsy. Hita ao amin'ireo trompetra fito koa izany tsy fahatomombanana izany; fa na dia maneho fitsarana manokana amin'i Roma jentilisa sy Roma papaly ary Roma maoderina aza izy ireo, dia miara-miseho indray avokoa rehefa manomboka amin'ny lalàna Alahady ho avy tsy ho ela ny fitsarana mpanatanteraka amin'i Roma maoderina.

Ireo trompetra fito dia manana daty voafaritra tsara izay nahatanterahany tamin'ny lasa, nefa i Rahavavy White koa dia mametraka ireo anjely fito mitondra trompetra fito ao amin'ny Apokalypsy toko faha-valo ao amin'ny tantaran'ny lalàna alahady izay ho avy tsy ho ela.

“Ary rehefa novohany ny tombo-kase fahadimy, dia hitako teo ambanin'ny alitara ny fanahin'ireo izay novonoina noho ny tenin'Andriamanitra sy noho ny filazàna izay nohazoniny; ary niantso tamin'ny feo mahery izy ireo ka nanao hoe: Mandra-pahoviana, Tompo ô, masina sy marina, no mbola tsy hitsaranao sy hamalianao ny rànay amin'izay monina ambonin'ny tany? Ary samy nomena fitafiana fotsy avokoa izy rehetra [Nambara ho madio sy masina izy ireo]; ary voalaza taminy fa mbola hiala sasatra vetivety aloha izy, mandra-pahatanteraky ny isan'ny mpanompo namany koa sy ny rahalahiny, izay hovanoina tahaka azy' [Apokalypsy 6:9–11]. Eto dia naseho tamin'i Jaona ireo toe-javatra izay tsy zava-misy tamin'izany fotoana izany, fa izay mbola ho tonga amin'ny fotoana iray any aoriana.”

“Apokalypsy 8:1–4 notsongaina.” Manuscript Releases, volume 20, 197.

Ao amin'ilay andalana teo aloha dia ampiarin'i Ranabavy White amin'ilay vanim-potoana izay efa hifofofoto hanenon'ireo anjely fito ao amin'ny toko faha-valo ny fifanakalozan-kevitra sy ny fahatanterahan'ny tombo-kase fahadimy; nefa apetrany koa io fanehoana io ihany ao amin'ny tantaran'ireo feo roa ao amin'ny Apokalypsy toko faha-valo ambin'ny folo.

“Rehefa nosokafana ny tombo-kase fahadimy, dia hitan'i Jaona, ilay Mpahita Apokalypsy, tao amin'ny fahitana teo ambanin'ny alitara ny antokon'ireo izay novonoina noho ny Tenin'Andriamanitra sy ny filazantsaran'i Jesosy Kristy. Taorian'izany dia tonga ireo toe-javatra voalaza ao amin'ny toko faha-valo ambin'ny folo amin'ny Apokalypsy, rehefa antsoina hivoaka avy ao Babylona ireo izay mahatoky sy marina. [Apokalypsy 18:1–5, notsongaina.]” Manuscript Releases, boky faha-20, 14.

Ny trompetra fito dia maneho ny fitsaran'Andriamanitra eo amin'ny tantaran'i Roma jentilisa, Roma papaly ary Roma maoderina, nefa aseho koa ao amin'ny tantaran'ny 11 Septambra 2001 sy ny feo faharoan'ny lalàna alahady ho avy tsy ho ela izany. Rehefa avy niresaka ny andininy enina voalohany ao amin'ny Apokalypsy toko faha-valo i Uriah Smith, dia manomboka manolotra ny fahatanterahan'ny trompetra efatra voalohany eo amin'ny tantara.

Ny lohahevitra momba ireo trompetra fito dia averina raisina eto, ary mameno ny sisa amin'ity toko ity sy ny toko faha-9 manontolo. Miomana hitsoka ireo anjely fito. Ny fitsokany dia miseho ho famenon'ny faminanian'i Daniela 2 sy 7, manomboka amin'ny fizarazarana ny fanjakana romana fahiny ho amin'ireo fizarana folo, izay ahitantsika famaritana ao amin'ireo trompetra efatra voalohany.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 477.

Smith dia nanamarika fa ny trompetra efatra voalohany dia fitsaran'Andriamanitra tamin'i Roma jentilisa. Notanisainy ny andininy fahafito izay maneho ny toetra ara-paminaniana momba ny trompetra voalohany, ary avy eo dia nofaritany ny fahatanterahany teo amin'ny tantara.

Ny fitsarana voalohany, mafy sady mavesatra, izay namely an'i Roma Andrefana teo amin'ny fizorany nidina, dia ny ady tamin'ny Goths teo ambany fitarihan'i Alaric, izay nanokatra lalana ho an'ireo fanafihana tatỳ aoriana. Ny nahafatesan'i Theodosius, emperora romana, dia nitranga tamin'ny volana Janoary 395, ary talohan'ny nifaranan'ny ririnina dia efa nitsangana niady tamin'ny fanjakana ny Goths teo ambany fitarihan'i Alaric.

“Ny fanafihana voalohany teo ambany fitarihan'i Alaric dia nandravarava an'i Thrace, Makedonia, Attica, ary ny Peloponnesus, nefa tsy tonga hatrany amin'ny tanànan'i Roma. Tamin'ny fanafihany faharoa anefa, ilay lehiben'ny Goth dia niampita ny Alpes sy ny Apennines ka niseho teo anoloan'ny mandan'ny ‘tanàna mandrakizay,’ izay vetivety dia lasan'ny fahatezeran'ireo barbariana.”

“Ny fitsofana ny trompetra voalohany dia miorina eo amin'ny fiafaran'ny taonjato fahefatra sy manohy hatrany aoriana, ary manondro ireo fanafihana mandravarava natao tamin'ny fanjakana Romanina teo ambanin'ny Goths.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 478.

Smith dia mamantatra an'i Alaric ho tandindon'ny fitsaran'Andriamanitra tamin'i Roma mpanompo sampy, izay asehon'ny trompetra voalohany. Ny trompetra tsirairay dia samy manana olo-manan-tantara iray izay misolo tena azy; Alaric no misolo tena ny fahatongavan'ny trompetra voalohany hatramin'ny faran'ny taonjato fahefatra. Tsy ho nahita i Miller fa nentina tamin'i Roma io trompetra io noho ny fanerena ny fitandremana ny Alahady, satria mpitandrina Alahady i Miller. Tsy hitan'i Smith koa izany zava-misy izany, kanefa dia fantatr'i Smith fa ny lalàna Alahady voalohany nampiharina an-terry dia naorin'i Constantin tamin'ny taona 321. Ny fitsipika ara-paminaniana mifandray amin'ny fanerena ny fitandremana ny Alahady dia tsy miova velively, satria Andriamanitra tsy miova mandrakizay; ary izany fitsipika izany dia izao: “ny fivadiham-pirenena amin'Andriamanitra dia arahina faharavam-pirenena.” Alaric dia maneho ny fiandohan'ny faharavam-pirenena izay nanomboka tamin'ilay vanim-potoana mihitsy izay namoahan'i Constantin ny lalàna Alahady voalohany.

Mitohy i Smith amin'ny fitanisana ny andininy faha-valo, izay manondro ny trompetra faharoa, ary avy eo manohy ny fanamarihany:

“Ny fanjakana romanina, taorian'i Constantin, dia nozaraina ho fizarana telo; ary noho izany no isian'ilay filazana miverimberina hoe: ‘ampahatelon'ny olona,’ sy ny sisa, ho fanondroana ny ampahatelon'ny fanjakana izay teo ambanin'ny kapoka. Io fizarana ny fanjakana romanina io dia natao tamin'ny nahafatesan'i Constantin, teo amin'ireo zanany telo lahy, dia i Constantius, Constantine II, ary Constans. Constantius no nanana ny Atsinanana, ary nametraka ny fonenany tao Constantinople, renivohitry ny fanjakana. Constantine Faharoa no nitana an'i Britain, Gaul, ary Espaina. Constans no nitana an'i Illyricum, Afrika, ary Italia. (Jereo Sabine's Ecclesiastical History, p. 155.) Momba io zava-misy ara-tantara fanta-daza io, Elliott, araka ny notononin'i Albert Barnes, ao amin'ny fanamarihany momba ny Apok. 12:4, dia milaza hoe: ‘Indroa, fara fahakeliny, talohan'ny nizaràn'ny fanjakana romanina maharitra

ho fizarana roa, dia ny Atsinanana sy ny Andrefana, no nisy fizarana telo ny fanjakana. Ny voalohany dia tamin'ny A.D. 311, raha nozaraina tamin'i Constantine sy Licinius ary Maximin izy; ny faharoa kosa tamin'ny A.D. 337, tamin'ny nahafatesan'i Constantine, tamin'i Constans sy Constantius.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 480.

Ny zava-nitranga ara-tantara nahatonga an'i Roma ho voazara telo, ary koa ho roa araka izay voalazan'ireo mpahay tantara notononin'i Smith, dia ireo singa ao amin'i Roma izay manondro ilay firaisana telo sosona an'i Roma Maoderina, izay mandrafitra rafitra iray voazarazara roa, ka maneho ny fitambaran'ny fiangonana sy ny fanjakana. Rehefa manohy i Smith dia ambarany avy eo ilay olo-manan-tantara mifandray amin'ny trompetra faharoa.

“Ny tantara izay maneho ny fanenoan'ny trompetra faharoa dia miharihary fa mifandray amin'ny fanafihana sy fandresena an'i Afrika, ary tatỳ aoriana an'i Italia, nataon'i Genseric mahatahotra. Ny fandreseny dia an-dranomasina indrindra; ary ny fandreseny dia “toy ny tendrombohitra lehibe mirehitra afo ka nariana tao an-dranomasina.” Inona no sary hafa izay afaka maneho tsara kokoa, na dia mitovy amin'izany aza, ny fifandonan'ny tafika an-dranomasina sy ny fandravana lehibe ateraky ny ady eny amin'ny morontsiraka? Amin'ny fanazavana ity trompetra ity dia tokony hitady zava-mitranga izay hisy fifandraisana manokana amin'ny tontolon'ny varotra isika. Ny tandindona ampiasaina dia mitarika antsika ho azy hijery fikorontanana sy fientanentanana. Tsy hisy hahatanteraka ny faminaniana afa-tsy ady an-dranomasina masiaka. Raha mifandray amin'ny zava-mitranga efatra miavaka izay nandray anjara tamin'ny fianjeran'ny fanjakana Romanina ny fanenoan'ireo trompetra efatra voalohany, ary ny trompetra voalohany manondro ny fandravana nataon'ny Goths teo ambany fitarihan'i Alaric, dia amin'ity kosa isika no mitodika voajanahary hitady ny hetsika fanafihana manaraka avy hatrany izay nampihorohoro ny fahefana Romanina sy nitarika ho amin'ny fahalavoany. Ny fanafihana lehibe nanaraka dia ilay nataon' “i Genseric mahatahotra,” teo an-tampon'ny Vandals. Niseho nandritra ny taona A.D. 428–468 ny asa sy diany. Tao Afrika no foiben'ity mpitarika lehibe Vandal ity....”

“Momba ny anjara lehibe notanterahin'io jiolahin-tsambo sahisahy io tamin'ny fianjeran'i Roma, dia mampiasa izao teny manan-danja izao Andriamatoa Gibbon: ‘Genseric, anarana izay, teo amin'ny fandravana ny fanjakana romana, dia mendrika laharana mitovy amin'ny anaran'i Alaric sy Attila.’” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 481, 484.

Raha naka teny avy amin'ilay mpahay tantara Gibbon i Smith, izay nanondro ireo tandindona ara-tantara amin'ireo trompetra telo voalohany, dia nilaza fa i Genseric no trompetra faharoa, ary avy eo dia hoy izy fa i Genseric dia “mendrika laharana mitovy amin'i Alaric sy Attila.” I Alaric no trompetra voalohany, i Genseric no faharoa, ary i Attila ilay Hun no trompetra fahatelo, izay resahina ao amin'ny andininy faha-10. Nambaran'i Smith fa ny trompetra faharoa, izay asehon'i Genseric, dia maneho ny tantaran'ny “428-468.” Avy eo i Smith dia maka teny ny andininy faha-10 izay manondro ny trompetra fahatelo, ary manohy ny fitantarany:

“Amin'ny fandikana sy fampiharana ity andalan-teny ity dia entina eo anoloantsika ny zava-nitranga lehibe fahatelo izay nahatonga ny fanonganana ny fanjakana romana. Ary amin'ny fitadiavana fahatanterahana ara-tantara momba ity trompetra fahatelo ity dia

hanan-trosa amin'ny Fanamarihan'i Dr. Albert Barnes isika noho ny sombintsombiny vitsivitsy. Ao amin'ny fanazavany io Soratra Masina io dia ilaina, araka ny lazain'ity mpanazava ity, 'Ny hisian'ny lohany na mpiady anankiray izay azo ampitahaina amin'ny meteoritra mirehitra; ka ny lalany dia ho mamirapiratra amin'ny fomba miavaka; ka hiseho tampoka TOY ny kintana mirehitra, ary avy eo hanjavona tahaka ny kintana izay voafono ny fahazavany tao anatin'ny rano.'— Fanamarihana momba ny Apokalypsy 8.

“Eto dia heverina mialoha fa io trompetra io dia manondro ny ady mandrava sy ny fanafihana masiaka nataon'i Attila tamin'ny fahefana romana, izay notanterahiny teo an-tampon'ny andian-tafiky ny Huns....”

“Ary ny Anaran'ily Kintana dia atao hoe Zava-mangidy [manambara ny vokatra mangidy].’ Ireo teny ireo—izay mifandray akaiky kokoa amin'ily andininy mialoha, araka izay asehon'ny mari-piatoana ao amin'ny dikan-tenintsika aza—dia mampahatsiahy antsika vetivety ny toetran'i Attila, ny fahoriana izay izy no mpanorina na fitaovana nampisy azy, ary ny tahotra izay nateraky ny anarany.

“Fandringanana tanteraka sy famafana tsy hisy intsony,’ dia voambolana izay tena maneho indrindra ireo loza naterany.” Nantsoiny ny tenany hoe: “Ny Karavasy avy amin'Andriamanitra.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 484, 487.

Ny tantaran'ny trompetra fahatelo, izay nasehon'i Attila ilay Huna, dia nanomboka tamin'ny taona 441 ka hatramin'ny nahafatesany tamin'ny taona 453. Avy eo dia mitanisa ny andininy faha-roa ambin'ny folo i Smith, izay maneho ny trompetra fahefatra sy mamaritra an'i Odoacer, mpanjaka barbariana, izay isehoan'ny tandindona in-telo momba an'i Roma Andrefana amin'ny alalan'ny masoandro sy ny volana ary ny kintana. Faritany ho tandindon'ny “masoandro sy volana ary kintana—fa tsy isalasalana fa ampiasaina eto ho tandindona izy ireo—ary mazava fa manondro ireo fanazavana lehibe ao amin'ny fitondram-panjakana romana, dia ireo amperora sy loholona ary konsily. Hoy ny fanamarihan'i Eveka Newton fa i Romulus no amperora farany tao amin'i Roma Andrefana, izay nantsoina tamin'ny fanesoana hoe Augustulus, na ilay “Augustus madinika.” Nianjera i Roma Andrefana tamin'ny A.D. 476. Kanefa, na dia maty aza ny masoandron'i Roma, dia mbola namirapiratra malefaka ireo fanazavana ambany kokoa tao aminy raha mbola nitohy ny loholona sy ny konsily. Nefa taorian'ny faharesena sivily maro sy ny fiovan'ny vintana ara-politika, dia nony farany, tamin'ny A.D. 566, dia noravana tanteraka ny endriky ny fitondrana fahiny manontolo, ary i Roma mihitsy dia nahena avy amin'ny naha-empresan'izao tontolo izao azy ho dukedom mahantra mpandao hetra amin'ny Exarch of Ravenna.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 487.

Eto no ahitantsika porofo iray hafa momba ilay fizaràna telo sosona an'i Roma, izay tandindon'ny firaisana telo sosona an'i Roma maoderina. Tamin'i Roma tatsinanana sy ny emperora Constantin, dia nasehon'ny zanany telo lahy ilay fizaràna telo sosona; fa tamin'i Roma tandrefana kosa, dia ny endriny telo sosona amin'ny fitondrana no naneho izany. Avy eo i Smith dia manondro fa ny masoandro sy ny volana ary ny kintana dia maneho filaharana manokana izay naharavan'i Roma tandrefana. Farany, dia mamarana ny fitantarany izy amin'ity fampidirana manaraka ity momba ireo trompetra telo farany.

“Na dia mahatahotra aza ireo loza nentin’ny fanafihan’ireo barbariana ireo voalohany teo amin’ny fanjakana, dia mbola maivana ihany izany raha oharina amin’ireo loza mbola hanaraka. Tahaka ny ranonorana vitsivitsy mialoha ny oram-be mikija tsy ho ela eo ambonin’ny tontolo romana ihany ireny. Ny trompetra telo sisa dia rakotry ny rahon’ny loza, araka ny aseho ao amin’ireto andininy manaraka ireto.

“ANDININY 13. Ary hitako, sady reko, ny anjely iray nanidina teo afovoan’ny lanitra, niteny tamin’ny feo mahery hoe: Lozabe, lozabe, lozabe ho an’ny mponina ambonin’ny tany noho ny amin’ny feo hafa amin’ny trompetran’ny anjely telo, izay mbola hitsoka.”

“Ity anjely ity dia tsy isan’ny andian’ireo anjely fito mitondra trompetra, fa anjely iray fotsiny izay manambara fa ireo trompetra telo sisa dia trompetran’ny loza, noho ireo zava-mitranga mahatsiravina kokoa izay hiseho eo ambanin’ny fitsofana azy. Koa araka izany, ny manaraka, na ny trompetra fahadimy, no loza voalohany; ny trompetra fahenina, no loza faharoa; ary ny trompetra fahafito, izay farany amin’ity andian-trompetra fito ity, no loza fahatelo.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 493.

Hitohy amin’ireo Loza telo nambaran’ny trompetra isika ao amin’ny lahatsoratra manaraka.

“Ny loza nanjo an’i Roma amperora, tamin’ny fianjerany, dia nambara hatramin’ny farany indrindra, mandra-pahatongan’i Roma tsy hanana amperora, na konsily, na antenimieran-doholona intsony. ‘Tamin’ny andron’ny Eksarka tao Ravenna, dia naetry ho amin’ny laharana faharoa i Roma.’ Ny ampahatelon’ny masoandro dia voakapoka, ary ny ampahatelon’ny volana, ary ny ampahatelon’ny kintana. Ny taranak’ireo Kaisara dia tsy levona niaraka tamin’ireo amperoran’ny Andrefana. Talohan’ny fianjerany, Roma dia tsy nanana afa-tsy ampahany tamin’ny fahefana amperora. Konstantinopla dia nizara taminy ny fanjakana maneran-tany. Ary na ny Gota na ny Vandala dia samy tsy nanapaka tamin’izany tanàna mbola amperora izany, izay ny amperorany, taorian’ny famindrana voalohany ny sezana ny fanjakana nataon’i Konstantino, dia matetika no nitana ny amperoran’i Roma ho olom-boatendriny sy solontenany. Ary ny anjaran’i Konstantinopla dia natokana ho amin’ny andro hafa, ary nambaran’ny trompetra hafa. Ny masoandro sy ny volana ary ny kintana, hatreto, dia ny ampahatelon’ny ihany no voakapoka.”

“Ny teny famaranana ao amin’ny Trompetra Fahefatra dia manondro ny famerenana amin’ny laoniny ny Empira Tandrefana amin’ny andro ho avy: ‘Ny andro tsy namirapiratra tamin’ny ampahatelon’ny, ary toy izany koa ny alina.’ Raha ny amin’ny fahefana sivily, dia nanjary niankina tamin’i Ravenna i Roma, ary i Italia dia faritany resin’ny Empira Tatsinanana. Kanefa, araka izay mendrika kokoa ho ampifandraisina amin’ny faminaniana hafa, ny fiarovana ny fanompoam-pivavahana amin’ny sary no voalohany nampifandona tamin-kery ny fahefana ara-panahy sy ara-nofo an’ny papa sy ny amperora; ary tamin’ny nanolorany ny fahefana rehetra amin’ny fiangonana ho an’ny papa dia nametraka tanana nanampy tamin’ny fampiroboroboana ny fanjakazakan’ny papa i Justinien, izay tatỳ aoriana dia nandray ny fahefana hamorona mpanjaka. Tamin’ny taona 800 taorian’i Kristy Tompontosika, ny papa dia nanome an’i Charlemagne ny anaram-boninahitra hoe Amperoran’ny Romanina.’—Keith. Naverina nafindra avy tamin’ny mpanjakan’i Frantsa ho amin’ny mpanjakan’i Alemaina indray izany anaram-boninahitra izany. Ary na dia izany fiheverana noforonina izany aza dia

nolavin'ny Amperora François Faharoa tamin'ny fomba farany sady mandrakizay tamin'ny 6 Aogositra 1806.” A. T. Jones, *The Great Nations of Today*, 54.